

SHRnutí

NÁVRHU NA ZRUŠENÍ NĚKTERÝCH PŘECHODNÝCH USTANOVENÍ ZÁKONA

č. 363/2019 2019 Sb., kterým se mění zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře

Zákon odepírá navýšení rodičovské části rodičů

Novela zákona od 1. ledna 2020 navyšuje částku rodičovského příspěvku z 220.000 Kč na 300.000 Kč. Přechodná ustanovení upřesňují, že se navýšení vztahuje i na rodiče, kteří příspěvek začaly čerpat již dle předchozí úpravy. Z této skupiny rodičů však vylučuje ty, kteří částku 220.000 Kč před 1. lednem 2020 dočerpali proto, že zvolili možnost rychlejšího čerpání dávky, kterou jim zákon nabízí. Tito rodiče takový důsledek rychlejšího čerpání přitom nemohli předpokládat. Ministryní práce byli naopak dlouho ujišťováni, že nárok na navýšení budou mít všichni rodiče dětí do 4 let.

Senátoři považují zákon za hrubě nespravedlivý

Senátoři mají za to, že takový zákon je hrubě nespravedlivý. Mění pravidla uprostřed hry, rozděluje rodiče na základě svévolně zvoleného kritéria, vyvolává v nich silné zklamání důvěry v právo a dále bezdůvodně štěpí již tak rozdělenou společnost. Tato nespravedlnost se v právní rovině projevuje rozpor s Ústavou a Listinou základních práv a svobod. Senátoři tedy navrhují Ústavnímu soudu, aby diskriminující přechodná ustanovení zrušil.

Zákon je pro nepředvídatelnost a porušení důvěry v rozporu s Ústavou

Ústava chrání základní principy právního státu. Mezi ty patří předvídatelnost práva a ochrana legitimních očekávání a důvěry v právo. Ty zajišťují, že si každý může své záležitosti spravovat a plánovat s důvěrou v předvídatelnost a rozumnost změn právního řádu a v této své důvěře nemá být zklamán.

Při volbě rychlosti čerpání rodiče jednali s důvěrou v to, že tato volba pro ně nebude mít žádné negativní důsledky. Nemohli předvídat, že s rychlejším čerpáním může být spojen trest v podobě odepření nároku na zvýšení příspěvku. Spoléhalo naopak na to, že i pro stát je žádoucím chováním, když příspěvek vyčerpají rychleji a dříve se navrátí do práce. Tuto důvěru zákonodárce zklamal, když je za jejich volbu zpětně potrestal. Zmíněné principy právního státu tím porušil.

Zákon navozuje Listinou zakázanou nerovnost

Zákon zakládá mezi dvěma srovnatelnými skupinami rodičů nerovnost. Ta je dle Ústavního soudu přípustná jen tehdy, má-li legitimní cíl.

Zákonodárce však zvolil kritérium předchozího vyčerpání příspěvku svévolně, bez jakéhokoli rozumného odůvodnění. Z dokumentů doprovázejících návrh zákona vyplývá dokonce postranní záměr trestat rodiče s vyššími příjmy. Zákonu tedy legitimní cíl chybí a jako takový je v rozporu s principem rovnosti chráněným Listinou.